

Finansverksamheten och riskhanteringen i Malmö stads kommunkoncern 2020

Innehåll

Bakgrund	2
Viktiga händelser under året:.....	2
Fortsatt högsta kreditbetyg	2
Nya lånelöften	2
Swapstängningar.....	2
Kapitalmarknad och marknadsräntor	2
Sociala obligationer	3
Riskhantering.....	4
Allmänt	4
Likviditet	4
Upplåning	5
Gröna obligationer.....	6
Utlåning	7
Valutarisk	8
Motpartsrisker.....	8
Operativa risker och intern kontroll	8
Resultat	9
Avvikelser mot policy	10
Kapitalförvaltning av stiftelse och donationsmedel	10
Sammanfattning.....	10

Bakgrund

I enlighet med kommunstyrelsens finanspolicy ska finanschefen årligen rapportera en utvärdering av finansverksamheten och riskhanteringen i koncernen till kommunstyrelsen och stadsrevisionen.

Viktiga händelser under året:

Fortsatt högsta kreditbetyg

Malmö stad har sedan 2011 det högsta kreditbetyget, AAA, från Standard & Poor's (S&P). I november 2018 satte S&P Malmös AAA betyg på negativ utsikt. De negativa utsikterna består alltså men har inte längre sin grund i S&P:s tidigare bedömning av den politiska styrningen efter valet 2018 och risker för Malmö förknippat med det. Under 2019 oroades S&P över svagare marginaler i den löpande budgeten samt i marginaler efter investeringar. Under 2020 har S&P behållit Malmös negativa utsikter. S&P bedömer att årets starka resultat är svårtolkat pga. ökade statsbidrag. Risken för nedjusterat kreditbetyg finns kvar. S&P granskar och uppdaterar kreditbetyget för Malmö stad två gånger per år. Nästa granskning sker i maj 2021.

Nya lånelöften

Under 2020 har nya bilaterala kreditavtal ingåtts med både Nordiska Investeringsbanken (NIB) och Europeiska Investeringsbanken (EIB). Kreditlöftet med NIB är på 825 mnkr och lånet avser att finansiera VA Syds löpande investeringar i perioden 2020 - 2024. Kreditlöftet med EIB uppgår till 1 600 mnkr och är kopplat till stadsfastigheters planerade nybyggnation av förskole- och grundskolor de kommande 3 - 4 åren. Kreditlöftena är baserade på investeringar som uppgår till 1650 mnkr (NIB) respektive 3200 mnkr (EIB), dvs bankerna finansierar max 50% av dessa investeringar. Resterande finansieringsbehov hanteras via alternativa finansieringskällor.

Swapstängningar

I december 2020 stängde Malmö stad ränteswappar till ett nominellt värde av 4 615 mnkr. I samtliga ränteswappar betalade Malmö stad fast ränta. Parallellt med stängningen ingick Malmö stad nya ränteswappar på identisk löptid med samma belopp och identisk räntebas och där staden betalar fast ränta. Den enda skillnaden mellan de gamla och de nya ränteswapparna är den fasta räntan som anpassades till för den dagen marknadsmässiga villkor. Kostnaderna för swapstängningarna uppgick till 124,4 mnkr.

Kapitalmarknad och marknadsräntor

I kapitalmarknaden startade året med hög volatilitet i takt med att ovissheten kring Coronaviruset tilltog. Marknadsräntorna steg liksom kreditmarginaler och när den finansiella oron kulminerade i april var tillgången på kapital begränsad. Många låntagare fick inte lån och investerare kunde inte avyttra finansiella värdepapper. Malmö stad kunde dock nå långivarna med gröna obligationer och genom dessa ta upp lån. För att återskapa förtroende beslutade centralbanker världen över att

tillföra finansmarknaderna mer kapital. Tilliten bland långivarna återvände, marknadsräntor och kreditmarginaler föll. När även finanspolitiska åtgärder tillkom senare under året förstärktes tilliten ytterligare. Sedan tidig höst 2020 fungerar finansmarknaderna normalt.

Korta marknadsräntor startade året på 0,15% steg under oron till 0,35% och har därefter fallit ganska konstant och avslutade året på minusräntor (-0,046%). Längre marknadsräntor (5 år ränteswap) startade året på 0,40% och föll ner till 0,13% vid årets slut. Även här var volatiliteten hög i början av året men har därefter rört sig nedåt och normaliserats. Per årsskiftet var marknadsräntorna i Sverige och globalt på låga nivåer. Riksbanken och centralbankernas återköp av värdepapper tillför kapitalmarknaden likviditet som i sin tur placeras och driver upp aktiekurser, ner marknadsräntor, dvs ökar riskbenägenheten överlag och priset på tillgångar generellt.

Kreditpåslagen har följt den finansiella oron med stigande påslag under turbulens för att senare falla tillbaka och vidare under ursprungsnivåerna när investerarnas tillit ökade i takt med lättillgängligt kapital som sökt avkastning. Vid årsskiftet var kreditpåslagen väldigt lågt för kommuner liksom för låntagare generellt.

Riksbanken har haft styrräntan oförändrat på noll under året och har hanterat coronaoron i finansmarknaden genom utökat uppköpsprogram av värdepapper. Tidigare köpte Riksbanken endast obligationer utgivna av svenska staten men under året har Riksbanken även köpt räntebärande värdepapper utgivna av hypoteksbolag, kommuner och företag. Inflationen är under Riksbankens mål på 2% och ser ut att bli så under de kommande åren. Riksbanken signalerar därför att styrräntan förblir på noll under de närmsta åren. I takt med att ekonomin återhämtar sig från Coronapandemin ett ord förväntas längre marknadsräntor att stiga från dagens låga nivåer, medan kortare räntor förblir låga.

Sociala obligationer

I enlighet med kommunfullmäktigebeslut STK-2016-871 utreder finansnheten tillsammans med stadskontoret och andra förvaltningar och bolag möjligheten att emittera sociala obligationer. Ärende STK-2019-949 att utreda sociala obligationer, har remissbehandlats av stadens alla förvaltningar, helägda bolag och kommunalförbund. Under våren 2020 beslutade kommunfullmäktige att låta kommunstyrelsen genomföra nödvändiga åtgärder för att upprätta social obligation.

Internbankens bedömning är att sociala obligationer ytterligare kan stärka Malmö som hållbar låntagare. Intresset för hållbar finansiering växer i snabb takt och långivare efterfrågar i högre utsträckning information om hur deras kapital används och vilken hållbar nytta den bidrar till. Eftersom ingen annan svensk kommun har emitterat sociala obligationer så är projektet även nydanande och innovativt.

Riskhantering

Allmänt

Riskexponeringen avseende finansiella poster mäts löpande i Internbankens finanssystem. Varje månad, förutom juni, upprättas och tillställs kommunstyrelsens arbetsutskott en finansiell rapport med balans- och riskavstämning. Tertiärsvis tillställs även kommunstyrelsen dessa rapporter.

Typ av risk	Policy	Utfall
Likviditetsrisk	lånelöften och likviditet överstiger närliggande finansieringsbehov	överstiger minimivärde
Ränterisk	riskspridning genom gränsvärden	inom policyram
Finansieringsrisk	2-4 år	2,6 år
Motpartsrisk		
Placeringar	beroende av rating	inom policyram
Derivat	beroende av rating	inom policyram
Valutarisk	finansiella valutaaffärer ska säkras	inom policyram

Likviditet

Internbanken hanterar kommunens, de helägda bolagens samt VA Syds och Räddningstjänsten Syds likviditet genom ett gemensamt koncernkonto.

Internbanken ska enligt finanspolicyn hålla betalningsberedskap genom en likviditetsreserv om minst 500 mnkr tillgänglig genom bekräftade lånelöften eller genom egen likviditet. Vidare framgår av policyn att likviditetsreserven bör minst uppgå till summan av skulder med förfall inom 12 månader samt 50 % av de kommande 12-månadernas nyupplåningsbehovet för kommunkoncernen.

Per 2020-12-31 uppgick Internbankens likviditetsreserv till 10 005 (6 622) mnkr varav 1 802 (1 049) mnkr utgjordes av likvida medel på bankkonto. Skulder med kapitalförfall inom 12 månader uppgick till 3 693 (3 370) mnkr.

Tillgänglig likviditet, mnkr	Faktiska värden	Gräns i policy
Kassa och bankmedel	1 802	> 500 mnkr
Placeringar	29	
Outnyttjade kreditlöften	3 000	
Möjligt belopp att avropa, EIB	1 600	
Möjligt belopp att avropa, CEB	600	
Möjligt belopp att avropa, NIB	825	
Chekkredit Swedbank	750	
Chekkredit Nordea	1 000	
Chekkredit Handelsbanken	100	
Chekkredit DNB	100	
Chekkredit Danske Bank	100	
Chekkredit SEB	100	
Summa tillgänglig likviditet	10 005	
Skulder med förfall inom 12 månader	-3 693	
50 % av kommunens nyupplåningsbehov kommande 12 månader	-363	
50 % av bolagens nyupplåningsbehov kommande 12 månader	-663	
Summa	5 287	> 0 mnkr

Upplåning

Internbankens upplåning uppgick per 2020-12-31 till 14,1 mdkr (13,1 mdkr). Låneskulden har därmed ökat med 1,0 mdkr sedan föregående år. Kommunfullmäktige har en beslutad låneram för Internbanken på 25 mdkr.

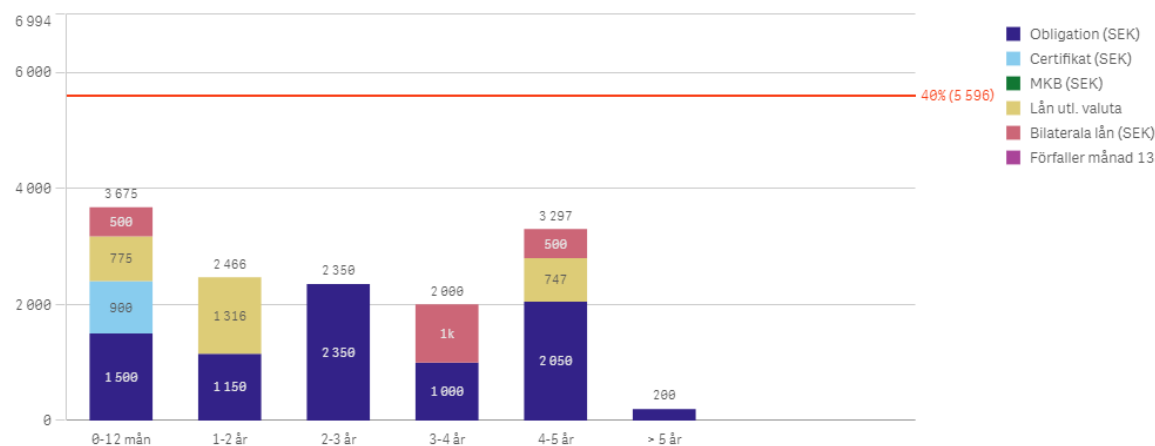
Program (mdkr)	Ram i program	Nyttjandegrad
Euro Medium Term Note (EMTN)	15,0	10,4
varav EMTN gröna obligationer		4,3
Kommuncertifikat	5,0	0,9
Euro Commercial Paper (ECP)	5,0	0,8
Bilaterala lån	5,0	2,0

Den genomsnittliga återstående löptiden för Internbankens låneskuld uppgick vid årsskiftet till 2,6 år (2,8 år)

Den genomsnittliga räntebindningstiden för Internbankens upplåning uppgick per 2020-12-31 till 3,1 år (2,9 år).

Förfallostruktur Internbankens lån per 2020-12-31

Förfallostruktur per 2020-12 - mkr

Kostnaden för Internbankens upplåning, inklusive courtage och låneomkostnader samt kostnader för swapstängningar under 2020 uppgick till 1,62 % (0,82 %). Exklusive kostnad för räntesäkring av Malmö Live (Hedge) och exklusive kostnader för swapstängning uppgick kostnaden till 0,67 % (0,77 %). Genomsnittlig ränta per 2020-12-31 var 0,34 % (0,64 %).

I upplåningen hanteras finansieringsrisken. Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en okänd kostnad, ha tillgång till medel för betalningar. Sådan risk uppstår exempelvis om kommunens

upp- och utlåning inte sker med matchade villkor för kapitalbindning eller vid nyupplåningsbehov.

För att begränsa finansieringsrisken så använder Internbanken flera olika finansieringskällor och sprider förfall över olika löptider. För att ytterligare begränsa risken har Internbanken kreditlöften från affärsbanker. Även fördjupad dialog med långgivare kring gröna obligationer bidrar sannolikt till riskspridning.

Målsättningen är att uppnå en låg finansieringskostnad samtidigt som betalningsförmågan säkerställs på såväl kort som lång sikt.

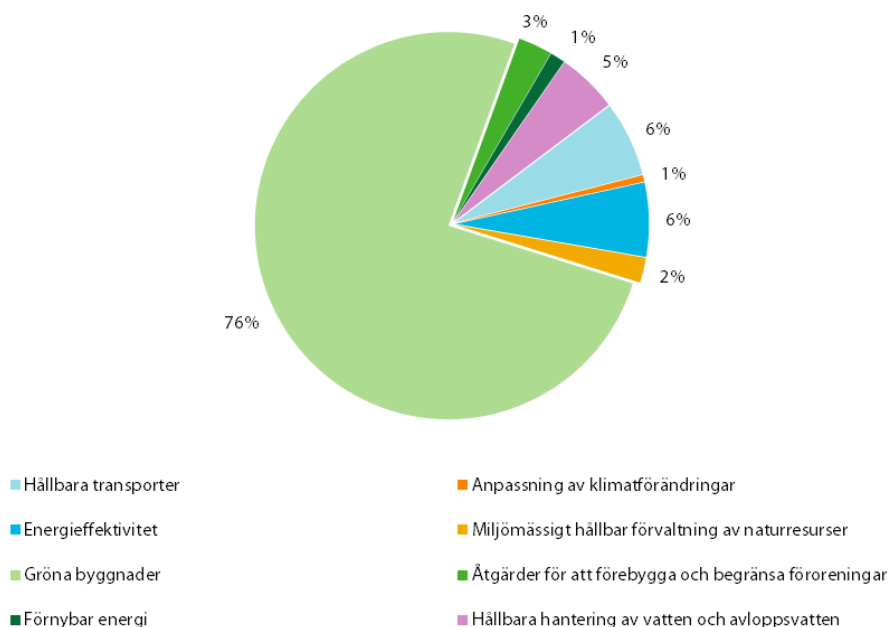
Gröna obligationer

Under 2020 har Malmö gett ut ytterligare 0,3 mdkr gröna obligationer. Per 2020-12-31 uppgår den totala utestående volymen till 4,35 mdkr vilket motsvarar 31% av stadens totala upplåning och 41 % av stadens obligationsupplåning.

Obligationerna finansierar investeringar som uppfyller kraven i Malmö stads ramverk för gröna obligationer. I ramverkets olika kategorier ställs olika krav för miljö- och climateffekter som investeringarna behöver uppfylla.

Internbanken bedömer att det är en stor fördel för staden att via gröna obligationer vara en del av det ökande intresset för hållbar finansiering i kapitalmarknaden. Många långgivare vill synas som hållbar finansiär av Malmö stad. Internbanken för även diskussioner och håller möten med långgivarna och dessa utbyten bedöms bidra till ömsesidigt nytta. Utbyten av den här karaktären förstärker tilliten mellan långgivare och Malmö stad som låntagare. Förhoppningsvis bidrar det till fortsatt intresse av att finansiera Malmös investeringar även om Malmös ekonomi möter större utmaningar eller om villkoren i kreditmarknaden försämras.

Fördelning av gröna investeringar mellan kategorier

Utlåning

Internbankens utlåning per 31 december framgår nedan (mnkr)

<u>Bolag/kommunalförbund</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>Låneram</u>
Malmö Kommuns Parkerings AB	429	428	1 000
VA-Syd	2 318	2 110	2 900
Malmö Leasing AB	223	182	250
Malmö Live Konserthus AB	7	14	180
MKB Fastighets AB	10 215	9 435	15 000
Malmö Stadshus AB	472	458	750
Malmö Stadsteater AB	0	0	90
Minc AB	0	0	10
Övriga	221	292	1 066
Summa	13 885	12 919	21 246

Internbankens prissättning för utlåning baseras på marknadsmässiga villkor.

Den genomsnittliga ränteintäkten för Internbankens utlåning under 2020 uppgick till 1,07 % (1,13 %). Genomsnittlig utlåningsränta per 2020-12-31 var 0,98 % (1,10 %).

Den genomsnittliga räntebindingstiden för Internbankens utlåning uppgick per 2020-12-31 till 3,1 år (3,3 år).

Ränterisk

Med stadens ränterisk menas risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar stadens finansnetto negativt. Ränteriskhantering syftar till att undvika stora och snabba genomslag i finansnettot.

En förändring av räntan med 1 procentenhet påverkar Malmö stads finansnetto de kommande 12 månaderna med $\pm 5,3$ mnkr vilket är innanför gränsvärdena i policyn +/- 20 mnkr.

Ränterisk för Malmö stad uppstår i samband med upp- och utlåning samt vid placeringar, såväl mot extern motpart som inom koncernen. Malmö stads utlåning sker uteslutande till internbankskunder, fränsett lån till Sydsvatten AB och till ett fåtal små lån till föreningar.

Helägda bolag och kommunalförbund ansvarar själva för sin ränterisk och ska enligt de finansiella föreskrifterna för Malmö stads kommunkoncern utforma strategi och riskmandat för respektive organisations räntebinding. I de fall bolag eller kommunalförbund inte antagit egen finansiell policy, gäller stadens finanspolicy.

Derivatinstrument används i syfte att ränte- och valutasäkra underliggande lån. Malmö stads derivatportfölj, inklusive koncerninterna derivat, uppgick per 2020-12-31 till 14,3 mdkr (14,7 mdkr), varav 2,8 mdkr (4,6 mdkr) avser valutasäkring av utlandslån. Av dessa 14,3 mdkr är 9,6 mdkr (10,7 mdkr) mot affärsbanker och resterande 4,7 mdkr koncerninterna derivat med MKB som motpart. Marknadsvärdet för derivat mot affärsbanker uppgick vid årsskiftet till -36 mnkr medan marknadsvärdet mot MKB uppgick till +130 mnkr. Netto hade kommunen således ett positivt marknadsvärde för derivaten om 94 mnkr. Förändringen i marknadsvärde förklaras huvudsakligen av stängningen av ränteswappar som gjordes i december 2020 (se avsnitt "viktiga händelser").

Likt tidigare år påverkar marknadsvärdena inte resultatet vare sig för Malmö stad eller kommunkoncernen. Detta eftersom Malmö stads och kommunkoncernens hantering av ränte- och valutaderivat bedöms uppfylla kraven på effektiv säkring av underliggande skuld. Malmö stad följer anvisningar från Rådet för kommunal redovisning (RKR R8) och MKB Fastighets AB säkringsredovisar enligt K3-regelverket.

Under 2020 har Internbanken uppdaterat dokumentation kring säkringsredovisning av derivat i linje med Rådet för Kommunal Redovisnings uppdaterade rekommendation (RKR R8). Dokumentationen innehåller nya strategier som mer korrekt beskriver syftet med säkringarna. Internbanken har bedömt att säkringsförhållandena i respektive strategi är effektiv. Stadsrevisionen har fått del av den uppdaterade dokumentationen och bedömning för 2020.

Valutarisk

Enligt finanspolicy för Malmö stad ska valutarisker som uppkommer då staden lånar eller placerar i utländsk valuta säkras omedelbart.

Kommunens upplåning i utländsk valuta har säkrats med ränte- och valutaderivat så att inga finansiella nettopositioner i utländsk valuta uppstår. Det finns ett transaktionskonto i euro som inte säkras eftersom behållningen på kontot är mycket begränsat. Valutarisken bedöms därför vara obetydlig.

Motpartsrisiker

Med motpartsrisk avses risken att Internbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser och att ställda säkerheter ej täcker fordran.

I syfte att begränsa motpartsrisiken får Internbanken inte placera mer än 1 000 mnkr per namngiven bank i finanspolicyen.

Avseende motpartsrisiker för derivatkontrakt är dessa relaterade till bankernas rating. Internbanken får inte ha motpartsrisiker med affärsbank vars rating understiger kreditbetyget "A-" från Standard & Poor's.

Operativa risker och intern kontroll

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktigheter i

system. De operativa riskerna ska begränsas genom uppdaterade och väl dokumenterade rutiner.

Finansverksamhetens organisation ska utformas så att en god intern kontroll säkerställs. Målet med hanteringen av de operativa riskerna är att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller bristande kontroll.

Årligen genomförs riskanalys för Internbanken. Riskanalysen för år 2020 föranledde inga granskningar eller direktåtgärder i den interna kontrollplanen för året.

Under 2020 har den operativa verksamheten inte medfört några oförutsedda kostnader.

Resultat

Internbanken 2020, Tkr	Genomsnittligt kapital	Ränta	Ränta %	Nettoresultat 2020	Nettoresultat 2019
Koncernkonto					
Inlåning koncernkonto	1 377 341	1 965	0,14%		
Bolagens saldo	-16 537	3 687	-22,30%	3 711	2 968
Intäkt Checkkredit				825	825
Funding					
Totalt lån	-13 819 150	-213 957	1,55%		
Courtage		-1 978			
Låneomkostnader		-7 284			
Brutto lånekostnader	-13 819 150	-223 219	1,62%		
Avgår hedge	-531 571	10 321			
Fundingkostnad internbanken	-13 287 579	-212 897	1,60%		
Summa utlåning	12 960 736	138 825	1,07%	-68 835	41 451
Internbankens finansnetto				-64 300	45 244
Administration 0,025 %				-3 240	-2 848
Nettoresultat				-67 540	42 395
Avgår engångskostnader för swapstängningar				124 367	0
Nettoresultat exklusive kostnad för swapstängning				56 828	42 395

Resultatet i internbanksverksamheten blev 56,8 mnkr (42,4 mnkr).

Resultatförbättringen beror huvudsakligen på ökade utlåningsvolymerna och ökade utlåningsmarginerna.

Räntemarginalen (skillnaden mellan utlåning och upplåning), exklusive räntesäkring för Malmö Live och exklusive kostnader för swapstängningarna i december 2020 (se "viktiga händelser"), ökade från 0,36 % till 0,40 % jämfört med 2019. All utlåning till bolagen sker till vid var tidpunkt marknadsmässiga villkor. Internbankens upplåning matchar inte tidsmässigt utlåning till bolagen vilket förklarar variationer i räntemarginalen.

Avvikelser mot policy

Eventuella avvikelser mot finanspolicyn ska utan dröjsmål rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott.

Under 2020 noterades två avvikelser mot finanspolicyn. Den 23 mars översteg behållningen på en bank gränsvärdet om 1 000 mnkr med 1 mnkr. Det korrigerades dagen därpå. Under april översteg andelen ränteförfall gränsvärdet om 40 % i tidsintervallet 4 – 5 år. Denna avvikelse godkändes av kommunstyrelsen i samband med april månads finansrapport.

Kapitalförvaltning av stiftelse och donationsmedel

Kapitalet som förvaltas för de samförvaltade stiftelserna, Södertorpsgården ekonomisk förening samt Märta och Henrik Grönbergs stiftelse uppgick till sammanlagt 2,8 mdkr per 2020-12-31. Kapitalet är i sin helhet placerat i "Passiv stiftelsefond Skåne" (PSS). Avkastningen på kapitalförvaltningen uppgick under året till 5,7%.

Utdelningen för 2021 är beslutad till 53,0 mnkr (52,7 mnkr, korrigerad). Målsättningen för PSS är att reallt värdesäkra kapitalet.

Sammanfattning

Finansverksamheten bedrivs enligt föreskrifter och policys. Nödvändiga system och rutiner finns på plats och utvecklas kontinuerligt.

Sammantaget bedömer jag den finansiella riskhanteringen som tillfredställande.

Malmö 2020-03-17

Claes Ramel
Finanschef